

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

مدیریت آمار و فناوری اطلاعات

سالنامه آماری ۱۴۰۱

دانشگاه علوم پزشکی تهران

انتشار: ۱۴۰۲

پدید آورندگان

دکتر سید احمد رضائی - دکتر علیرضا زرین آرا - مهندس کورش محسنی - حمیدرضا ابادری - محمد امیری - احسان رزاقی نائینی - الهه فرقدانی - زهرا ابراهیمی

طرح جلد: محمد امیری

تقدیر و تشکر

مدیریت آمار و فناوری اطلاعات دانشگاه از همکاران محترمی که به هر نحوی در تهیه اطلاعات مندرج در این سالنامه آماری مشارکت داشته‌اند و امکان قدردانی و ذکر نام ایشان در این مختصر نبوده است؛ تقدیر و تشکر به عمل می‌آورد.

به اطلاع خوانندگان عزیز می‌رساند اسامی کارشناسان محترمی که در معاونت‌های مختلف اطلاعات مندرج در سالنامه را تهیه و در اختیار مدیریت آمار و فناوری اطلاعات دانشگاه قرار داده‌اند در پیوست این سالنامه و بر روی صفحه سالنامه ۱۴۰۱ در تارنمای مدیریت آمار و فناوری اطلاعات درج شده است.

توجه

این کتاب در واحد آمار مدیریت آمار و فناوری اطلاعات دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران تولید شده است. هرگونه نقل، تلخیص و برداشت و انتشار مطالب این کتاب اعم از آمار، جداول و جملات متن، به هر صورت مانند کپی، اسکن، چاپ افست دیجیتال و عکسبرداری و نشر الکترونیک، انتشار در شبکه‌های اجتماعی و سایر صور انتشاراتی فقط به شرط کسب مجوز مکتوب از مدیریت آمار و فناوری اطلاعات دانشگاه مجاز می‌باشد و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

نشانی: تهران، بلوار کشاورز، نیش خیابان قدس، ساختمان ستاد مرکزی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران، طبقه دوم.
تلفن: ۸۱۶۳۳۱۰۲ پست الکترونیک: stat@tums.ac.ir

فهرست

۲	پدیدآوردگان.....
۲	تقدیر و تشکر.....
۴	فهرست.....
۵	دانشگاه علوم پزشکی تهران.....
۶	رسالت‌های دانشگاه.....
۶	چشم‌انداز.....
۶	حوزه‌های اصلی مأموریتی.....
۷	مأموریت‌های کشوری.....
۷	جمعیت و مناطق تحت پوشش دانشگاه.....

دانشگاه علوم پزشکی تهران

به طور کلی حوزه‌های فعالیت دانشگاه را در سه محور کلی می‌توان دید که این سه محور به یک اندازه حایز اهمیت و اولویت می‌باشد. محور خدمت‌رسانی؛ محور آموزش و محور پژوهش. در محور خدمت‌رسانی دانشگاه، ۱۵ بیمارستان در اختیار دارد و جهت بهبود کیفیت ارائه خدمات، ۱۳ کلینیک ویژه در بیمارستان‌های دانشگاه راه‌اندازی شده است. علاوه بر این، ۱۸ بیمارستان وابسته به بخش خصوصی، سازمان تأمین اجتماعی، نهادهای خیریه، نیز تحت پوشش نظارتی دانشگاه فعالیت می‌نمایند. در محور آموزش ۱۱ دانشکده و ۳ دانشکده به صورت پردیس بین‌الملل عهده‌دار امور آموزشی دانشجویان در سطوح مختلف است و در محور پژوهش ۱ پژوهشگاه، ۱۱ پژوهشکده، ۱۰۸ مرکز تحقیقاتی همزمان به امور تحقیقاتی و آموزشی مشغول هستند. از جمله دیگر ظرفیت‌های این دانشگاه برای بهبود سطوح ارائه خدمات و تولیدات علمی قطب‌های علمی مصوب در حوزه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی هستند که در دانشگاه فعالیت دارند.

در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱، دانشگاه علوم پزشکی تهران ۱۱۷۲۱ نفر دانشجو داشته که از این تعداد، ۹۷۸۲ نفر (۸۳/۵ درصد) در مقاطع تحصیلات تکمیلی شاغل به تحصیل بودند. در این سال، ۱۳۷۲ نفر (۱۱/۷ درصد) دانشجوی غیرایرانی با تابعیت ۵۸ کشور خارجی در دانشگاه مشغول تحصیل بوده‌اند.

بر اساس اطلاعات منتهی به پایان سال ۱۴۰۱، ۱۸۹۸ نفر عضو هیأت علمی (۱۷۰۲ نفر هیأت علمی آموزشی و ۱۹۶ نفر هیأت علمی پژوهشی)، هیأت علمی دانشگاه را تشکیل داده‌اند که از این تعداد ۱۱۰۶ نفر (۵۸/۳ درصد) دارای مرتبه علمی دانشیاری و استادی بوده‌اند. در این سال ۱۳۶۰ نفر (۷۱/۷ درصد) از اعضای هیأت علمی دانشگاه به صورت تمام‌وقت جغرافیایی، ۵۳۵ نفر (۲۸/۲ درصد) به صورت تمام‌وقت و ۳ نفر (۰/۱ درصد) نیز به طور نیمه‌وقت با دانشگاه همکاری داشته‌اند. اعضای هیأت علمی ۹/۰ درصد کل کارکنان دانشگاه را شامل شده و نسبت دانشجو به هیأت علمی ۶/۲ به ۱ است.

در انتهای سال ۱۴۰۱، ۱۹۱۰۱ نفر کارمند اداری و نیروی متخصص (غیرهیأت علمی) در واحدهای مختلف دانشگاه اعم از حوزه ستادی، دانشکده‌ها، بیمارستان‌ها، شبکه‌های بهداشت و درمان و مراکز تحقیقاتی تابعه شاغل بوده‌اند که ۳۶/۸ درصد مرد و ۶۳/۲ درصد زن هستند. ۶۷/۴ درصد کارکنان دارای تحصیلات کارشناسی و بالاتر بوده، ۵۱/۲ درصد را کارکنان رسمی و پیمانی و ۲۳/۷ درصد قراردادی بوده‌اند. در این سال ۶۹/۰ درصد از کارکنان دانشگاه در حوزه درمان (۱۳۰۵۱ نفر در بیمارستان‌ها و ۱۳۵ نفر نیز در حوزه ستادی معاونت درمان) و ۶۸/۳ درصد کارکنان دانشگاه در بیمارستان‌های تابعه شاغل بوده‌اند.

آموزش پزشکی به سبک اروپایی در مدرسه طب در تهران در سال ۱۲۳۰ هجری خورشیدی (۱۸۵۲ میلادی)، آغاز شد. بعدها این مدرسه که در مجموعه دارالفنون مستقر بود، با تأسیس دانشکده پزشکی دانشگاه تهران در سال ۱۳۱۳ هـ.ش (۱۹۳۵ میلادی)، وسعت یافت و با بسیاری از دانش‌آموختگان داخل و خارج از کشور محیطی علمی و آموزشی را شکل داد که در دهه هفتاد خورشیدی با ادغام تعدادی از بیمارستان‌های وزارت بهداشت آن زمان، به نام دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران نامگذاری گردید. علاقه‌مندان به تاریخ تأسیس دانشگاه و موسسات پزشکی می‌توانند به صفحه روابط عمومی دانشگاه زیر عنوان تاریخ علم در ایران مراجعه فرمایند.

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران با توجه به قدمت و شرایط جغرافیایی به عنوان مادر دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور و مرجعی مهم برای آموزش و پژوهش در رشته‌های پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی و گروه‌های پیراپزشکی و سایر علوم که به نحوی با سلامتی مردم سروکار دارد، می‌باشد. این دانشگاه با جذب بهترین ورودی‌های آزمون‌های کشوری و با تربیت افراد فرهیخته، موجب توسعه و ارتقای علمی و فرهنگ پزشکی و افزایش سرمایه اجتماعی کشور است. دانشگاه در صدد است با محوریت تولید علم به سمت دانشگاه نسل سوم و چهارم حرکت نماید و با استفاده از فناوری، در جهت کارآفرینی مؤثر و تولید ثروت و افزایش رفاه اجتماعی در سال‌های پیش‌رو گام بردارد.

رسالت‌های دانشگاه

- آموزش علوم پزشکی در سطوح مختلف عمومی، تخصصی و تحصیلات تکمیلی
- پژوهش در سطوح عالی تخصصی و تأمین نیازهای جامعه و مخاطبان
- ارائه خدمات بهداشتی، درمانی، دارویی و توانبخشی
- ارتقای روز افزون جایگاه علمی-آموزشی دانشگاه در عرصه‌های بین‌المللی

چشم‌انداز

کسب جایگاه نخست حوزه‌های آموزش و پژوهش در منطقه مدیترانه شرقی و ارائه‌دهنده عادلانه‌ترین و کارآمدترین خدمات سلامت؛ به‌عنوان چشم‌انداز در نقشه علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران تعیین شده است.

حوزه‌های اصلی مأموریتی

موارد زیر به‌عنوان حوزه‌های اصلی مأموریت دانشگاه تعیین شده است:

- ۱- آموزش و تأمین نیروی انسانی مورد نیاز دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور و سایر مراکز ارائه خدمات سلامتی و مراکز پژوهشی با گرایش به رشته‌های تخصصی، فوق تخصصی و PhD
- ۲- تولید علم و فناوری در حیطه سلامتی در سطح ملی و منطقه بهداشتی تحت پوشش
- ۳- ارائه و حل مشکلات سلامتی در سطح ملی و منطقه بهداشتی تحت پوشش
- ۴- دستیابی به فناوری تولید محصولات پزشکی، دارویی و غذایی برای تأمین نیازهای داخلی و صادرات
- ۵- طراحی و توسعه نرم‌افزارهای جدید و روش‌های آموزشی متناسب با نیازهای جامعه
- ۶- فراهم نمودن زمینه‌های لازم برای مشارکت و همکاری با سازمان‌ها، مؤسسات و دانشگاه‌های دیگر به‌منظور شناسایی و رفع نیازهای متقابل و ارائه خدمات علمی و تخصصی به آنها
- ۷- مشارکت در انتشار منابع معتبر علمی و سهمیم شدن در تولید علم در سطح ملی و بین‌المللی
- ۸- طراحی نظام جامع ارزشیابی و بازنگری نقشه هیأت‌علمی در حوزه آموزش
- ۹- تأکید بر هدفمندی و حل مسئله در پژوهش
- ۱۰- ارتقاء و گسترش خدمات دانشجویی
- ۱۱- زمینه‌سازی ادغام عملی آموزش و خدمات سلامت اولیه

- ۱۲- گسترش رفتار حرفه‌ای از طریق فرهنگسازی و نظارت هدفمند در مسیر بهبود کیفیت خدمات
- ۱۳- گسترش تعاملات بین‌المللی در سطح کارکنان علمی، دانشجویان، برنامه‌های آموزشی و پژوهشی
- ۱۴- حرکت به خارج از دانشگاه برای خلق منابع جدید
- ۱۵- تلاش برای جذب کمک‌های خیرین در تمام عرصه‌ها
- ۱۶- توجه ویژه به ابعاد فرهنگی در کنار همه اقدامات فوق‌باهداف تحکیم هویت دینی و ملی
- ۱۷- توجه ویژه به ارتقای کیفی فعالیت‌ها

مأموریت‌های کشوری

دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور بر اساس اولویت‌های ملی، در کنار مأموریت‌های ویژه خود، به ۱۰ کلان منطقه آمایشی تقسیم شده‌اند و بر این اساس دانشگاه علوم پزشکی تهران، به همراه دانشگاه‌های علوم پزشکی شهید بهشتی، ایران، بقیه‌اله^(ع)، توانبخشی و بهزیستی و شاهد در کلان منطقه ۱۰ کشور قرار گرفته است و مأموریت‌های زیر برای آن تعریف شده است:

- توسعه دانش اخلاق حرفه‌ای
- توسعه دانش پزشکی هسته‌ای
- توسعه دانش طب سالمندی
- توسعه دانش آموزش پزشکی
- توسعه علوم مدیریت سلامت
- توسعه دانش طب نظامی و عوامل بیولوژیک
- توسعه علوم رفتاری و سلامت روان
- توسعه دانش طب هوافضا و زیرسطحی
- توسعه علوم توانبخشی

جمعیت و مناطق تحت پوشش دانشگاه

منطقه‌ای که دانشگاه علوم پزشکی تهران، به‌طور از طریق سه شبکه بهداشت و درمان اسلامشهر، ری و جنوب تهران، عهده‌دار نظارت و ارائه خدمات بهداشتی به مردم آن شده است، شامل مناطق شهرداری ۱۰، ۱۱، ۱۶، ۱۷، ۱۹، ۲۰ و نواحی ۳ و ۴ از شهرداری منطقه ۱۵ تهران و شهرستان‌های اسلامشهر و ری است. جمعیت تحت پوشش دانشگاه عمدتاً در مناطق متوسط و محروم تهران، با تراکم جمعیت بالا ساکن هستند. پیش‌بینی جمعیت کشور تا افق ۱۴۳۰ و جمعیت استانی تا سال ۱۴۱۵ پس از انتشار نتایج سرشماری سال ۱۳۹۵ در سال ۱۳۹۶ توسط مرکز آمار ایران انجام شد و نتایج آن پس از تصویب کمیته آمار بخشی جمعیت منتشر شده است. پنج سال از اجرای سرشماری ۱۳۹۵ می‌گذرد و با توجه به تغییرات اجتماعی و فرهنگی در جامعه و همچنین همه‌گیری کوید ۱۹ و بازتاب آن در آمارهای حیاتی و اثرگذاری نتایج آن در محاسبات بسیاری از شاخص‌ها، برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌ها، پیش‌بینی جمعیت توسط مرکز آمار ایران مورد بازنگری قرار گرفت. در این بازنگری جمعیت ایران، با توجه به واقعیت‌های موجود جامعه و شاخص‌های محاسبه شده از سال ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۹، سناریوهای باروری و مرگ و میر در پیش‌بینی انجام شده قبلی تغییر کرد. برای پیش‌بینی جمعیت کل کشور تا افق ۱۴۳۰، شش سناریو توسط مرکز آمار ایران در نظر گرفته شد:

- جبران کاهش باروری پس از دوره همه‌گیری کوید ۱۹ (سال ۱۴۰۳) و ادامه کاهش شیب ملایم باروری تا ۱/۶ فرزند (سناریو محتمل‌تر)
- کاهش شیب ملایم باروری تا ۱/۶ فرزند

- تثبیت باروری ۱/۷ فرزند
- کاهش باروری تا ۱/۳ فرزند (سناریو بدبینانه)
- افزایش باروری تا سطح جانشینی ۲/۱ فرزند
- افزایش باروری تا بالاتر از سطح ۲/۵ فرزند (سناریو خوشبینانه)

جمعیت در دو مرحله توسط مرکز آمار ایران پیش‌بینی شد به این ترتیب ابتدا جمعیت کل کشور به صورت مستقل و با شش سناریو فوق‌الذکر پیش‌بینی شد و سپس جمعیت ۳۱ استان با یک سناریو (سناریو محتمل) پیش‌بینی شدند. سناریو جبران کاهش باروری پس از دوره کرونا و ادامه کاهش شیب ملایم باروری تا ۱/۶ فرزند به عنوان سناریو محتمل جمعیت کل کشور برای سال ۱۴۳۰ در حدود ۹۳۶۳۲۰۰۰ نفر لحاظ شد. در بدبینانه‌ترین سناریو یعنی کاهش میزان باروری کل تا ۱/۳ فرزند، جمعیت در حدود ۹۰۲۲۰۰۰۰ نفر و در خوش‌بینانه‌ترین حالت یعنی افزایش میزان باروری کل تا ۲/۵ فرزند، جمعیت در حدود ۱۰۲۱۸۹۰۰۰ نفر پیش‌بینی شد.

بر اساس سناریوی کاهش شیب ملایم باروری تا ۱/۶ فرزند پیش‌بینی شده است جمعیت استان تهران در سال ۱۴۰۱ به ۱۴ میلیون و ۱۶۰ هزار نفر برسد. بر این اساس جمعیت تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۴۰۱ در ادامه برآورد شده است.

سوابق و تاریخچه کامل تأسیس دانشگاه علوم پزشکی تهران بر روی تارنمای دانشگاه قرار گرفته و علاقمندان برای کسب اطلاعات بیشتر می‌توانند به آنجا مراجعه نمایند.

جدول ۱- برآورد جمعیت مناطق تحت پوشش دانشگاه بر اساس اطلاعات مرکز آمار ایران در سال ۱۴۰۱

ردیف	واحد تحت پوشش	کل	مرد	زن
۱	برآورد جمعیت منطقه ۱۰ شهرداری	۳۴۹,۱۱۶	۱۷۳,۰۶۹	۱۷۶,۰۴۷
۲	برآورد جمعیت منطقه ۱۱ شهرداری	۳۲۸,۶۵۲	۱۶۴,۸۶۷	۱۶۳,۷۸۵
۳	برآورد جمعیت بخشی از منطقه ۱۵ شهرداری	۲۱۴,۹۱۲	۱۰۹,۲۴۸	۱۰۵,۶۶۴
۴	برآورد جمعیت منطقه ۱۶ شهرداری	۲۸۶,۴۵۹	۱۴۳,۷۸۸	۱۴۲,۶۷۱
۵	برآورد جمعیت منطقه ۱۷ شهرداری	۲۹۱,۶۰۸	۱۴۶,۷۹۱	۱۴۴,۸۱۷
۶	برآورد جمعیت منطقه ۱۹ شهرداری	۲۷۸,۵۸۳	۱۴۱,۹۹۶	۱۳۶,۵۸۷
۷	برآورد جمعیت منطقه ۲۰ شهرداری	۳۸۹,۸۲۶	۱۹۵,۴۰۶	۱۹۴,۴۲۰
۸	جمع برآورد جمعیت مناطق تحت پوشش دانشگاه در شهر تهران	۲,۱۳۹,۱۵۶	۱,۰۷۵,۱۶۵	۱,۰۶۳,۹۹۱
۹	برآورد جمعیت بخش آفتاب	۳۴,۸۲۵	۱۷,۹۴۲	۱۶,۸۸۳
۱۰	برآورد جمعیت ری	۳۷۳,۲۲۰	۱۹۹,۸۱۵	۱۷۳,۴۰۵
۱۱	برآورد جمعیت اسلام‌شهر	۵۸۵,۵۱۹	۲۹۸,۰۶۶	۲۸۷,۴۵۳
۱۲	مجموع کل برآورد جمعیت تحت پوشش دانشگاه	۳,۱۳۲,۷۲۰	۱,۵۹۰,۹۸۸	۱,۵۴۱,۷۳۲
۱۳	برآورد جمعیت استان تهران	۱۴,۱۶۰,۰۰۰	۷,۱۲۲,۵۳۴	۷,۰۳۷,۴۶۶

مرجع: دفتر جمعیت مرکز آمار ایران و اداره آمار سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان تهران